

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2057/2021
24.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Миодраг Раданчић, адвокат у ..., против туженог Предузеће за производњу, спољну и унутрашњу трговину „Falc east“ ДОО Књажевац, чији је пуномоћник Душица Грба, адвокат у ..., ради поништаја решења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3266/20 од 22.04.2021. године, у седници већа од 24.03.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3266/20 од 22.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Књажевцу П1 47/19 од 05.03.2020. године поништено је решење туженог број .. од 28.02.2019. године којим је тужилци отказан уговор о раду број .. од 04.11.2015. године са припадајућим анексима и обавезан тужени да тужилцу врати на исте или сличне послове који одговарају њеној стручној спреми, знању и способностима и да јој накнади трошкове поступка у износу од 87.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3266/20 од 22.04.2021. године одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против наведене правноснажне другостепене пресуде тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20) и установио да ревизија није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. става 2. тачке 2) ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у редном односу код туженог на неодређено време почев од 04.11.2015. године на радном месту ... у одељењу ... . Решењем туженог бр. .. од 28.02.2019. године тужили је отказан уговор о раду на основу члана 179. става 5. тачке 1. Закона о раду. Одлуком о утврђивању вишка запослених од 27.02.2019. године, на основу које је донето предметно решење, предвиђено је да се за први квартал 2019. године као технолошки вишак прогласи 25 запослених од укупно 942 запослених на неодређено време на дан доношења одлуке. Спровођењем те одлуке, у периоду од 01.01.2019. године до 28.02.2019. године 25 запослених код туженог је и добило отказ. Тужени није донео Програм решавања вишка запослених. Према Извештају Централног регистра обавезног социјалног осигурања од 19.11.2019. године, у периоду од 01.01.2019. до 30.06.2019. године тужени је запослио нових 25 радника.

Према становишту првостепеног суда нужан услов за законитост решења о отказу уговора о раду из разлога прописаних чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, у случају када је у периоду од 90 дана отпуштено више од 20 запослених, је постојање програма решавања вишка запослених. Оспорено решење о отказу уговора о раду није донето сагласно одредбама Закона о раду којим су предвиђене дужности послодавца код решавања вишка запослених, услед чега је радни однос тужили престао незаконито, те је она враћена на рад.

Према становишту другостепеног суда, тужбени захтев је основан јер је тужени, иако није имао законску обавезу да донесе програм решавања вишка запослених, морао да докаже да су настале промене које оправдавају отказивање уговора о раду запосленима и да примени критеријуме на основу којих одлучује ко од запослених је технолошки вишак. Насупрот наведеном тужени је након отказивања уговора о раду тужили, запослио 25 нових запослених што указује да није имао вишак запослених. Тужени није извршио измену Правилника о систематизацији радних места којим би смањило број извршилаца или укинуо радна места због технолошких, економских и организационих промена.

Ревидент истиче да у складу са чланом 153. ставом 1. тачком 3. Закона о раду није имао обавезу доношења програма решавања вишка запослених. Ревидент истиче и да нижестепени судови нису улазили у суштинске разлоге који су узроковали потребу за отпуштањем запослених од стране послодавца, те да је тужени на несумњив начин доказао постојање потребе за отпуштањем радника, као и да пословни губици на страни туженог представљају опште познату чињеницу, а исти су иницирали неопходне технолошке промене. С тим у вези истиче да је одлука послодавца о отказу правилна и на закону заснована, да је тужили исплаћена отпремнина и тиме испоштована законска обавеза.

Изложено правно становиште првостепеног суда прихвата и Врховни касациони суд, налазећи да нису основани наводи ревизије.

Одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05...95/18) прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдани разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Одредбом члана 153. став 2. истог закона прописано је да је програм решавања вишка запослених дужан да донесе послодавац који утврди да ће доћи до престанка потребе за радом најмање 20 запослених у оквиру периода од 90 дана због технолошких, економских или организационих промена, без обзира на укупан број запослених код послодавца.

Дакле, законитост решења о отказу уговора о раду из разлога прописаних одредбом члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду претпоставља процедуру прописану тим законом, и то пре свега одредбама члана 153. до 160. Закона о раду. Програм решавања вишка запослених послодавац је дужан да донесе када се стекне неки од услова из члана 153. тог Закона, у зависности од броја запослених који представљају вишак и у зависности од временског периода у коме ће доћи до престанка рада запослених на неодређено време. У конкретном случају тужени је Одлуком о утврђивању вишка запослених предвидео да се за први квартал 2019. године као технолошки вишак прогласи 25 запослених од укупно 942, на основу чега је у периоду од 01.01.2019. године до 28.02.2019. године, 25 радника туженог добило отказ. Како се радило о кварталном периоду, односно о периоду дужем од 30 дана у коме ће доћи до престанка рада запослених на неодређено време, то је постојала законска дужност доношења програма решавања вишка запослених прописана цитираном одредбом члана 153. став 2. Закона о раду. Непостојање законом прописане процедуре предметно решење о отказу чини незаконитим. Погрешно становиште другостепеног суда да тужени није имао обавезу доношења програма решавања вишка запослених није утицало на правилност одлучивања у жалбеном поступку.

Осим тога, чак и у ситуацији да тужени као послодавац није био у обавези да донесе програм решавања вишка запослених, у обавези је да наведе који су конкретни разлози због којих је запослени проглашен технолошким вишком, односно који су критеријуми били примењени при одлучивању ко ће од више запослених на истом радном месту бити проглашен технолошким вишком, што у конкретном случају није учињено. За постојање и оправданост овог законског разлога престанка радног односа и отказа уговора о раду запосленом од стране послодавца морају да постоје стварне и објективне околности, односно послодавац нема дискреционо право да без одређеног критеријума сам одлучи који запослени представљају вишак, већ напротив, разлози за престанак потребе за радом запосленог морају бити објективни и оправдани. Такође, тужени није доказао да су технолошке, економске или организационе промене заиста и постојале у циљу оправданости престанка потребе за радом тужиље као вишка запослених, јер је након проглашења технолошког вишка у наредном периоду од 01.01.2019. године до 30.06.2019. године запослио 25 нових радника, чиме је наступање тих промена доведено у сумњу.

Сагласно наведеном, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно закључили да је у конкретном случају тужиљи незаконито престао радни однос код туженог, због чега је тужени у обавези да тужиљу врати на рад.

На основу свега изложеног, Врховни касациони суд је применом процесних овлашћења из члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

Врховни касациони суд је, применом члана 165. става 1. у вези члана 153. ЗПП, одбио захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка јер није успео у овом поступку.

**Председник већа-судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић